

12.10.21

2021/2022 õppeaastal KIK rahastas meie koolieelikute keskkonnaharidusprojekti " 500 euroga.

Meie projekt on "Tibutare koolieelikud õpivad tundma merd kui elukeskkonda 2021/2022 õa". Valisime välja Lahemaa Seltsilt "Meri on, meri jääb", kus õpperännak mere ääres annab ülevaate erinevatest rannatüüpidest loomadest, lindudest ja kaladest. Saame ülevaate Lahemaa lahtedest, poolsaartest ja saartest. Suureneb laste teadlikkus **Läänemere** keskkonnaprobleemidest. Tutvustame meile ainuomast põlist randlase elustiili ja keeleuuritakse kive, kust on pärit rändrahnud ja kuidas ja millistel asjaoludel on tekkinud paekivi. Kuidas loodusjõud kujundavad tuttavaid maastikke.

Räägitakse Lahemaa kujunemisest ja Soome lahest ning selle keskkonnaprobleemidest, mere mõjust inimtegevuse kujunemisele. Jääaja, Läänemere ja inimese omavahelises koosmõjus on kujunenud omalaadne Lahemaa rannaprogrammi tarvis valmistame ette **püügivahendid** (mõrd, nakkevõrgud), et lastega koos kohalikus lauteris. Lapsed said ka paadiga merel sõita ja looduses piknikku pidada.

2020/2021 õppeaastal KIK rahastas meie projekti "Tibutare koolieelikud õpivad loodust tundma järvel ja talvises metsas" summas 600 eurot. 2 koolieelikute rühma said 2 õppeprogrammi aktiivõppemeetodil õppimaks tundma loodust ja keskkonnaharidust. Kiisude õppeprogramm viis lapsed Maardu järvele viikingilaevaga sõitma ja järve taimestikku, loomastikku õppima. Piilud küllastavad talvist metsa ja mängivad hundikarja RMK Aegviidu Looduskeskuse pedagoogi juhendamisel.

2019/2020 õppeaasta KIK rahastas meie projekti "Tibutare koolieelikud armastavad loodust" summas 546 eurot. Sel aastal oli võimalus taotleda aktiivõppeprogramme KIK-st ainult koolieelikutele. Nakside ja Krõllide lapsed osalevad õppeprogrammil "Alpakast tooteni" septembris 2019 Wile Farmis Järvemaal, kus nad õpivad tundma nende eriliste loomade kasvatamise eripärasid ja kuidas need loomad inimestele kasu toovad.

2018/2019 õppeaasta KIK rahastas meie projekti summas 1385 eurot "Tibutare Lasteaia laps on loodusesõber ja hoidja". Kokku toimub 8 õppeprogrammi-seega igale rühmale 1. Täpsemalt kavandatust saad lugeda [siit:](#)

2017/2018 õppeaasta KIK poolt rahastatud projekt "Loomad, jää ja vesi-lapse sõbrad komekesi" viis lapsed 8 õppekäigu käigus Kuriste talusse Ääsmäel tutvuma talu ja koduloomadega nende elukeskkonnas, koolieelikud said osa Jääajakeskuses Tartumaal Mammutipoiss Äksi seiklustest, teine rühm aga õppis Viikingilaeval Maardu järvel tundma iidsete kalurite kombeid ja järve elanikke,

taimestikku tänapäeval. Täpsemalt kogetust saad lugeda alalehelt: programmidel õpitu.

2016/2017 õppeaasta kestav Keskkonna Investeeringute Keskuse projekt lastele keskkonnahariduse valdkonnas: „Tibutarelased õpivad looduses ja loodusest“, mis võimaldab igal rühmal osaleda tasuta kahel õppekäigul keskkonnahariduse pedagoogi käe all koos oma õpetajatega. Lapsed saavad õppida aktiivselt looduskeskkonnas, uurida, katsetada ja hiljem õpitud õpetajatega reflekteerida. Kogetust valmivad uute õppeprogrammide osas PP-esitlused lasteaia kodulehele (projektid- keskkonnaharidus- õppeprogrammidel õpitu), mille kaudu ka vanemad saavad osa laste looduskeskkonnas toimunud õpingutest. Projekti maksumus on sel aastal 2326 eurot (16 õppekäigu piletid ja transport).

Juba teist õppeaastat järjest taotlemise toetust KIK-st oma keskkonnaharidusliku õppesisu rahastamiseks. Saime ka sel aastal toetuse 16 õppekäigu õppesisu (looduskeskuse pedagoogi töö tasu) ja bussitranspordi jaoks. Kokku on projekti maksumus 2326 eurot. Igal rühmal on 2 õppekäiku.

Ja nüüd täpsemalt, mis õppekäigud Teie lapsi ees ootavad ja mida nad seal õpivad. Õppekäigud algavad septembris ja lõppevad mais- seega kestab projekt terve aasta.

Õppeprogrammide eesmärkide, sisu ja ajakavaga saate tutvuda **siit**:

Projekt „Tibutare laps õpib looduses ja loodusest“ toetab ka lasteaia 2015-2017 aasta arengukava eesmäärke: *Lasteaia õppekorraldus ja kasutatavad õppemeetodid toetavad lapse mitmekülgsel arengul ja õpihuvi*. Kõik õppeprogrammide teemad on seotud lasteaia õppekava teemadega ja on rühmaõpetajate poolt välja valitud. Valisime välja 8 loodusharidusega tegelevat organisatsiooni: Muraste Looduskool, Eesti Loodusmuuseum, Tallinna Loomaaia Zookool (hiljuti loodud Keskkonnahariduskeskuse juures), RMK Viimsi Looduskeskus, Nõmme Looduskool, RMK Sagadi Looduskool; RMK Aegviidu Looduskeskus, Ülemiste Veepuhastusjaam.

Tibutare lasteaia lapsed osalesid 2015/2016 õppeaastal Keskkonnainvesteeringute Keskuse (KIK) poolt finantseeritud keskkonnaharidusalane projektis "Tabasalu lasteaed Tibutare laps tunneb, väärtustab ja huvitub loodusest"

Tibutare lasteaia üheks õppekasvatustöö prioriteediks on olnud juba aastast 2000 õuesõpe. Aastal 2013 korraldas lasteaed kõigile Tibutare õpetajatele 2 päevase meeskonnakoolituse "õuesõppe" teemal, mis andis uusi mõtteid, kuidas lastega looduskeskkonnas õppida. Meie lasteaias toimuvad 2-3 õppetegevust õues, kus õpetajad oskuslikud kasutavad looduskeskkonna võimalusi lastele õppetöö põnevamaks muutmiseks.

Sel õppeaastal siis läksime sammu võrra edasi. Taotlemise toetust KIK-st oma keskkonnaharidusliku õppesisu rahastamiseks. Saimegi toetuse 16 õppekäigu õppesisu (looduskeskuse pedagoogi töö tasu) ja bussitranspordi jaoks. Kokku on projekti maksumus 2006 eurot. Igal rühmal on 2 õppekäiku.

Projekt „Tabasalu lasteaed Tibutare laps tunneb, väärtustab ja huvitub loodusest” toetab ka lasteaia 2015-2017 aasta arengukava eesmärgi: *Lasteaia õppekorraldus ja kasutatavad õppemeetodid toetavad lapse mitmekülgset arengut ja õpihuvi*. Kõik õppeprogrammide teemad on seotud lasteaia õppekava teemadega ja rühmaõpetajate poolt välja valitud. Valisime välja 4 loodusharidusega tegelevat organisatsiooni: Muraste Looduskool, Eesti Loodusmuuseum, Tallinna Loomaia Zookool (hiljuti loodud Keskkonnahariduskeskuse juures), RMK Viimsi Looduskeskus.

Ja nüüd täpsemalt, mis õppekäigud Teie lapsi ees ootavad ja mida nad seal õpivad. Õppekäigud algavad septembris ja lõppevad mais- seega terve aasta.

September

Kiisude rühm (5-6 aastased) osalevad Muraste Looduskooli õppeprogrammis "**Avastusretk looduse igapäevaelu**", mis toetab Tibutare õppekava nädalateema „Sügis meie ümber” eesmärkide täitmist looduses õppides aktiivõppemeetodil. Planeeritud aeg 10.sept (väljasõit kell 9.00)

Programmi eesmärgid:

- Tunda looduses tegutsemisest rõõmu
- Tegevuste kaudu õppida
- Õpitakse nägema looduskeskkonnas valitsevaid seoseid
- Tähtsamate puu-, taime- ja loomaliikide õpetamine
- Metsas orienteerumise õpetamine (ka kompassi abil)
- Teadmiste süvendamine kultuuriloost ning metsast, klindist, **mererannast ja rabast** kui kooslustest
- Märkamisoskuse, analüüsivõime ja looduse tunnetamise arendamine
- Koostööoskuse, käeliste oskuste, loovuse ja seoste mõistmise arendamine vahetus keskkonnas
- Aastaaegadest tulenevate muutuste märkamine ja mõtestamine

Piilude rühm (5-6 aastased) osalevad RMK Viimsi Looduskeskuse õppeprogrammis "**Metsas on väge!**", mis toetab samuti Tibutare õppekava nädalateema „Sügis meie ümber” eesmärkide täitmist looduses õppides aktiivõppemeetodil. Planeeritud aeg 14.sept (väljasõit kell 9.10).

Programmi eesmärgiks on tutvustada Viimsi looduskeskuse püsinäitust; panna külastaja mõtlema metsast saadavatele hüvedele ja inimtegevuse mõjule; avada metsa väärtust meie rahvuskultuuris, majanduses ja igapäeva elus; leida seoseid

metsa eluringis; äratada huvi ja austust looduse vastu. Lapsed saavad mõõtu võtta noorte ja vanade puudega, kaalukal sammul oma tõekspidamisi ning iseennast kaalule seada. Kuulata, uurida, puurida – puuriidagi halge täis laduda. Mõista metsamõistatusi, rauast käo õlale istuma meelitada jpm.

Oktoober

Tibude rühm (3-4 aastased) planeeritud aeg 13.okt, **Mikide rühm** (3-4 aastased) planeeritud aeg 14.okt, **Muumide rühm** (4-5 aastased), planeeritud aeg 15.okt. osalevad Tallinna Loomaaia zookooli õppeprogrammil „**Koduloom ja tema tähtsus**“, mis toetab Tibutare õppekava nädalateema „**Kodu-ja lemmikloomad**“ õpiesmärkide täitmist aktiivõppe-meetodil tutvudes erinevate loomadega loomaaias.

Õppeprogrammi toel saavad lapsed aru loodushoiu vajalikkusest ja oskavad ise loodust hoidvalt käituda; tunnevad Eestis enim peetavaid kodu -ja lemmikloomi ja nende pidamise reegleid. On õppinud loomi vaatlema ja ära tundma loomaia lastezoos.

November

Piilude rühm (5-6 aastased), planeeritud aeg 18.november, osalevad Tallinna Loomaaia õppeprogrammil „**Loomaaed- erinevad elukeskkonnad**“, mis toetab Tibutare õppekava nädalateema „Talv linnu ja loomariigis“ õpiesmärkide täitmist aktiivõppe-meetodil tutvudes erinevate loomadega loomaaias.

Õppeprogrammides osalenud lapsed: saavad aru loodushoiu vajalikkusest ja oskavad ise loodust hoidvalt käituda; oskavad võrrelda inimese poolt loodud looduskeskkonda loomade loodusliku elukeskkonnaga. On õppinud loomi vaatlema ja ära tundma. Lapsed oskavad seostada looma välimust ja käitumist tema elukeskkonnaga.

Detsember

Krõllide rühm (6-7 aastased), planeeritud aeg 11.detsember, osalevad Muraste Looduskooli õppeprogrammil „**Valguse ootus**“, mis toetab Tibutare õppekava nädalateema „Jõuluaeg ja valgus“ õpiesmärkide täitmist aktiivõppe-meetodil tutvudes erinevate looduskooslustega nagu mets ja looduses toimuvate muutustega talvel.

Õppeprogrammi toel saavad aru loodushoiu vajalikkusest ja oskavad ise loodust hoidvalt käituda. Nende huvi on suurenenud looduse ja pärimuskultuuri vastu.

Lapsed oskavad märgata looduses toimuvaid muutusi seoses pööripäevadega (valgus ja selle tähtsus looduses).

Jaauuar

Mikide rühm (3-4 aastased), planeeritud aeg: 14.jaanuar osalevad Loodusmuuseumi õppeprogrammis „**Eesti metsloomad**“, mis toetab Tibutare õppekava nädalateema „Külmale maale“ õpiesmärkide täitmist aktiivõppe-meetodil.

Lastele tutvustatakse Eesti metsades elavate loomade elu ja kombeid - kes kellega, kus ja kuidas elab ning mida sööb. Kuulatakse loomade hääli, et tunda nad ära. Eraldatakse metsloomad koduloomadest (mängude abil), uuritakse loomade sarvi.

Muumide rühm (4-5 aastased), planeeritud aeg 21.jaanuar ja Sipsikute rühm (4-5 aastased), planeeritud aeg 22.jaanuar osalevad Loodusmuuseumi õppeprogrammis „**Avastuste ruum**“, mis toetab Tibutare õppekava nädalateema „Soojale maale“ õpiesmärkide täitmist aktiivõppe-meetodil.

Avastuste ruumis saab katsudes, kuulates, vaadates ja nuusutades teada, kuidas loomad maailma tajuvad. Ruum tutvustab kujundlikult loomade meeli, seejuures on näitena kasutatud loomaliike, kelle üks või teine meel või meeleeelund on eriti hästi arenenud või väga omapärane.

Nii on võimalik heita ümbritsevale pilk läbi kärbse, koera või kala silmade ning võrrelda, kui erinev on metskitse ja inimese nägemisulatus. Saab teada, kuidas kuulevad nahkhiir ja elevant ning testida, kuidas kõlab inimese hääl metsas, koopas või kirikus. Uurides händkaku koljut selgub, et kõikidel loomadel ei asugi kõrvaavad ühel kõrgusel.

Noore elevanti elutruu mulaaži juures saab teada, milliseid funktsioone täidab lont. Nuusutada võib metssea elus olulisi lõhnu ning vaadata, kuidas madu keelega õhku „maitseb“. Liikuv mulaaž annab aimu sellest, kui pikk võib olla rähni keel.

Veebruar

Tibude rühm (3-4 aastased), planeeritud aeg 22.veebruar osalevad Eesti Loodusmuuseumi õppeprogrammis „**Eesti metsloomad**“, mis toetab Tibutare õppekava nädalateema „Minu kodukoht ja kodumaa loomad“ õpiesmärkide täitmist aktiivõppe-meetodil.

Lastele tutvustatakse Eesti metsades elavate loomade elu ja kombeid - kes kellega, kus ja kuidas elab ning mida sööb. Õpitakse kuulmise järgi ära tundma erinevaid loomi. Õpitakse eraldame mängude abil metsloomi koduloomadest.

Märts

Kiisude rühm (5-6 aastased), planeeritav aeg 1.märts, osalevad Eesti Loodusmuuseumi õppeprogrammis „**Loomade aasta**“, mis toetab Tibutare õppekava nädalateema (2-6 märts) „Värviline maailm ja loomamaailm“ õpieesmärkide täitmist aktiivõppe-meetodil.

Lapsed õpivad tundma Eesti loomi, linde läbi erinevate aastaegade (sügis, valmistumine talveks; elu talvel; loodus kevadel). Lapsed saavad vaadata ja katsuda topiseid, sarvi; võrrelda suve- ja talvekasukat; kuulata lindude-loomade kohastumisest eluga toimetulekuks igal aastaajal.

Aprill

Sipsikute rühm (4-5 aastased), planeeritav aeg 19.aprill, osalevad RMK Viimsi Looduskeskuse õppeprogrammis „**Metsa sees on puud**“ mis toetab Tibutare õppekava nädalateema „Kevad taime -ja loomariigis“ õpieesmärkide täitmist aktiivõppe-meetodil looduses.

Õppekäigul saavad lapsed tundma õppida kodukoha loodust, metsa kui elukooslust. **Programmi eesmärgiks** on saada lähemalt tuttavaks meie kõige tavalisemate metsapuudega (puude välised tunnused, toitumine ja kasvamine, puidu kasutamine enne ja nüüd, puud rahvakultuuris), õppida märkama loodust enda ümber ja seal toimuvaid aastaajalisi muutusi seoses soojuse ja valguse muutustega.

Krõllide rühm (6-7 aastased), planeeritav aeg 25.aprill ja **Nakside rühm** (6-7 aastased), planeeritav aeg 29.aprill, osalevad Eesti Loodusmuuseumi õppeprogrammis „**Putukad**“ mis toetab Tibutare õppekava nädalateema „Putukad ja mutukad“ õpieesmärkide täitmist aktiivõppe-meetodil.

Õppeprogrammis lapsed saavad teada:

Kes on putukas, kus ja kuidas ta elab, mida sööb, kuidas ennast kaitseb ja varjab? Kes elavad ja töötavad koos, kes eelistavad üksindust? Millised on putukate lapsed ja kuidas nad suureks saavad? Kuhu kaovad putukad talvel, kuidas nad tunnevad lõhna ja maitset, kas nad näevad ümbrust nii nagu meie? Milliseid Eesti putukaid me tunneme? Vaadatakse fotosid ja putuka-kollektsioone.

Mai

Nakside rühm (6-7 aastased), planeeritav aeg 16 mai osalevad Muraste Looduskooli õppeprogrammil „**Elu tiigis**“, mis toetab Tibutare õppekava nädalateema „Vesi“ õpieesmärkide täitmist aktiivõppe-meetodil tutvudes erinevate looduskooslustega nagu tiik ja looduses toimuvate muutustega kevadel.

Õppeprogrammi eesmärkideks on: veekeskkonna kui ühe elukeskkonna tähtsustamine ja tiigis elavate organismide tutvustamine ning keskkonnatundlikkuse arendamine. Õppekäigul lapsed õpivad tundma kodukoha loodust, tiiki kui elukooslust, bioloogilise mitmekesisuse säilitamise vajadust, vee ja toiteainete tähtsust inimese, taimede ja loomade elus.

Projekti tulemusel suurenevad laste teadmised loodusest, ökoloogilise tasakaalu säilimisesest, erinevate taime ja loomaliikide elutingimustest, loodusnähtustest, inimtegevuse mõjust loodusele. Lisandväärtusena valmistavad lapsed koos õpetajatega õppeprogrammi läbimise järel visuaalse kokkuvõtte õpitust, kogetust. Selline lähenemine võimaldab kinnistada õpitud teadmisi ja samas tutvustada ka teistele lastele, lapsevanematele õpitut, mis suurendab oluliselt projektist kasu saavata inimeste arvu. Loodud õppematerjale hakatakse ka edaspidi lasteaia õppeklassis interaktiivse tahvli vahendusel tutvustama teistele lastele, mis tagab projekti mõju jätkusuutlikkuse. Õppekäikudest valminud õppematerjalide koostamise tähtaeg on juuni 2016. Lisaks võtavad antud projektiga meie rühmad kohustuse kirjutada lasteaia ajalehte "Kuldmuna" kogetust. Antud leht ilmub iga kuu ja on kättesaadav veebipõhiselt kõigile huvilistele.

Projektis osaletud õppekäikude toel on ka õpetajate teadmised suurenenud aktiivõppemeetodil õppekava „mina ja keskkond“ temaatika õpetamisest- seega jätkusuutlik mõju loodushariduse õppekvaliteedi parenemisele juba õpetajate poolt ellu viidud lastega järgnevatel õppekäikudel.

Reeli Simanson

Tabasalu lasteaed Tibutare õppealajuhataja (KIK-i projekti juht Tibutares).

Toimetaja: REELI SIMANSON